

Elfeledett ablakok

VISSZHANG - LXVII. évfolyam, 2. szám, 2023. január 13.

Nagy öröm, hogy a szerző halála után két és fél évvel megjelent Gyekiczki András *Elfeledett szomszédaink. Zsidó családok Pápán* című könyve (Pető Iván: *Nem elfeledettek, ÉS*, 2023/1., jan. 6.). Annak is örülni lehet, hogy eredeti helyén, a pápai zsinagógában is megtekinthető a 2012-es kiállítás megújított változata.

A templom állapota azonban kevés okot ad a vidámságra. Egy 1945-ös bombatámadás következtében kitörték a templom ablakai, ezeket azóta sem állították helyre. Az épület a textilgyár raktárául szolgált, utána pedig üresen állt, galambok és egyéb madarak nemzedékei raktak benne fészket. Az ajtókat se nyitották ki évekig, az egyiknek küszöbéből egy embermagasságú fácska sarjadt ki. A 2000-es évek elején az önkormányzat kivágatta a fát, és kihordatta a többmázsányi madárürüléket. Felmerült a beüvegezés gondolata is, de végül úgy döntöttek, elég, ha sűrű szemű dróthálót helyeznek az ablakokra.

2019 novemberében jogerősen befejeződött az a per, amelyet a városi önkormányzat indított Gyekiczki András ellen, mivel pár hetet késett az újratervezett kiállítás anyagának átadásával. A megítélt mintegy hatmilliónyi kötbér közadakozásból gyűlt össze, a zömét holokauszt-túlélők leszármazottai adták. Gyekiczki azonnal átutalta a pénzt. Abban reménykedtem, a pernyertes önkormányzat az így kapott pénzből legalább az ablakokat beüvegezteti. Nem így történt.

2020 januárjában a PÁZSIT baráti társasággal lementünk Pápára, hogy megnézzük az újra kinyitott kiállítást – Gyekiczki akkor járt a városban utoljára. A zsinagógában szedett-vedett módon összeállított anyag fogadott bennünket, hiányoztak például Rajk László nagyszerű szellemképei. A dróthálón farkasordító hideg áradt be, az ablakokon fekete műanyag szemeteszsákokat cibált a szél.

Utoljára tavaly ősszel jártam ott, a barátaim pár hete. A helyzet változatlan.